

חליפת מכתבים חריפה שהתנהלה בין מספיקדי את ברוך גולדשטיין שערך את הטבח במערת המכפלה, הכבד ליאור ראש ישיבת "ניר" בקריית ארבע מראשי "גוש אמונים" לבין הרב ד"ר אהרן ליכטנשטיין ראש ישיבת "הר עציון" בגוש עציון.

"מימד" החנועה להתחדשות הציונות הדתית" שבראשה עומד הרב יהודה עמיטל ראש ישיבת "הר עציון", פרסמה לראשונה כעבור חדשים מהטבח במערת המכפלה את המחאה החריפה של הרב ליכטנשטיין על המספד שנשא הרב ליאור בחוץ כחלי ישיבת ה"הסדר" ניר בקריית ארבע על ברוך גולדשטיין, וכן מחאה נמרצת לכל ראשי ישיבות ההסדר, על שתיקתם הרועמו יצויין כי זאת הייתה המחאה החריפה ביותר שיצאה מפיו של אישיות תורנית גדול בתורה ומוסמך למדעים כלליים הרב ד"ר אהרן ליכטנשטיין שבוא חתנא דבי נשיאה של במנוו הרב יוסף דב סולובייציק מבוסטון מנהיגה של היהדות הדתית לאומית שעמד בראש ישיבו "יוניברסיטי" (ישיבת רבי יצחק אלחנן) בניו-יורק.

אנו מוסרים את חליפת המכתבים ככתבם וכלשונם: וז"ל: " לעמפתי הנכבד, השלום והברכו כולנו מכירים את הרגישות הרבה הקיימת, במסגרת איגוד ישיבות ההסדר וחוף כדי שפתוף פעולה בו, לשמירה על עצמאותה המוחלטת של כל ישיבה במישור החינוכי: וכולנו די דבקים במסורת ותיקה ונאותה של אי התערבות ישיבה אחת לגבי הנעשה, בתחום זה, באחרת עם זאת, בימים טרופים אלה, אני מהגיש צורך לזנות, לשעה, מטורת זו-לא מתוך רצון להתבטא אלא, פשוט, מפני שאי אפשר, מבחינה אישית ומוסרית כאחד, לחשות.

ובכן, הנני בזה למחות מחאה נמרצת נגד מה שהתרחש אמש לעיני כל ישראל וקבל עולם ומלאו, אדם, אשר תהיינה זכויותיו הקודמות מה שתהיינה, הלך לעולמו תוך כדי ביצוע

טבח איון ונורא- ומתוך כך, מעבר לפשע כשלעצמו, חילל שם שמים, רמט כבוד התורה ומצוות, הכתים והכפיש דמות כנסת ישראל, המיט טכנה על עתיד ההתיישבות בישראל-ע-

זכה לשבח וכבוד בישיבת עיר מושבו, בקריית ארבע, ואף נספד שם "כהלכה" על ידי ראשה. אוי קאזנים שכך שומעות; ברם, אם כבר נגזר עלינו לשמוע, שתהיה, לעמפתי, מחאה

ברורה, המביעה לא רק התנערות אלא סלידה וזעזוע- וזאת, לא כדי שלמור על תדמיתנו כלפי חוץ, אלא כדי לשמר את דמותנו כלפי פנים. ומי יתן והוא רחום יכפר עון,

וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ" על החתום בדחילו ורחימו למען כבוד התורה ולומדיה אהרן ליכטנשטיין ראש ישיבת "הר עציון"

על המכתב של הרב ליכטנשטיין שלא נקב את שם המפפיד ענפני ראשי ישיבות בקרני שומרון שמואל הרב ואברהם קורצויל וז"ל: "לכבוד הרב ~~לממשלת~~ ליכטנשטיין שלום

רב, אציין כי אנו מתנגדים לטרור מכל סוג שהוא, טרור של ערבים כנגד יהודים, וכן ~~אנחנו של יהודים כנגד ערבים~~ מחמתנו של הרב אנו מחפשים על לכבוד ~~החיות~~

אליו, שנתן לגיטימציה, ולו ביעבד, בעיני כל העולם כולו, לארכי-טרוריסט ימ"ש(ימח שמו) ששפך דמם של יהודים ואחרים כמים, ולאידיאולוגיה הטרוריסטית שהוא מייצג, וגרם ע"י כך לחילול השם, הנורא ואיום, קנזק בל יתואר לעם ישראל, בכל מקום שהוא. ועל כן, למרות שברור לנו שכוונותיו לשם שמים, דבריו בענין אינם נשמעים. ובמקום שיש חילול השם אין חולקים כבוד לרב בברכה "

ואילו מכתב התשובה של המספיד את ברוך גולדשטיין הרב ליאור מתחיל ביותר כבוד והערצה לרב ליכטנשטיין אך לא פחות חריף וזו"ל: לכבוד הרב אהרן ליכטנשטיין, ראש ישיבת ההסדר בפלון שבות, השלום והבכחה וכ"ס(וכל טוב סלה), אחדש"ת(אחר דרשית שלומו הטוב) כיאות. נתקבל פקס במשרד ישיבתנו, על אף שלא היה מפורשות מופנה אלי, כי לא נרשם שמי, בכל זאת כל מבין ידע למי המכוון, ומפני כבוד התורה הנני מוצא לנכון להתייחס ולהשיב מפני הכבוד.

אני אמנם הספדתי את המנוח ברוך גולדשטיין הי"ד(השם יקום דמו), שנהרג בלינץ על ידי הנכדים במערה, ויהודי שנהרג מפני שהוא יהודי, ודאי שקדוש אלקא/ יאמר עליו, כפי שאומו על קדושי השואה, מבלי לבדוק כיצד נהגו בחייהם הקודמים, כל שכך כאן, שאנו הכרנו או מקרוב. בתור ירא שמים וגומל חסדים, אוהב את הבריות ומציל נפשות.

אפילו אם מי שהוא סבור שמעשהו האחרון לא ביב כשורה, לפה לא מגיע לו הספד כהלכה. אני בהספד לא התייחסתי במכוון לעצם המעשה, אלא לאישיותו ולפועלו, ולא נקטתי עמדה בצבור לעצם המעשה.

ההספד נערך באולם הישיבה לא מפני שזה מצביע על הזדהות עם המעשה אלא בגלל סיבות אחרות בינטהן מזג אלקא/ האוויר החורפי והגשום, שלא איפשר את האירוע ברחבה בחוץ.

ואני תמה על תלמידי חכמים גדולים, שהם אוהבי ישראל, כיצד ממהרים לשפוט אדם מבלי לדין את הרקע ונסיבות שבהם פעל ואילצו אותו לפעול. אולי היה כן מצב אלקא/ לבי אנסיה (לבו אנשו), שהוא ראה הראשון את שפך הדמים באיזור ואנשים מתו לנגד עיניו, וכן קרי: "אטבח אל יהוד" בליל פורים והשפלת כבוד עם ישראל, שהכל ביחד, אני מניח, גרמו לו לעשות מעשה קיצוני זה.

אני חוזר, שלא באתי בשורות אלה לקבוע ולשפוט עמדה נחרצת, אלא ללמד זכות, כפי שאנו מצווים לדון את חברינו לכף זכות. אני מקווה שכבודו יבין לרוח הדברים, הנאמרים מתוך צער וכאב, והשם יחבש את שבר עמו. על החתום: בברכה דב ליאור קרש ישיבת "ניר" קרית

הרב ליכטנשטיין, מצא לנכון להשיב על מכתבם של ראשי שיבת קרני שומרון וז"ל:
" לכבוד ראשי שיבת קרני שומרון הרבנים אברהם קורצווייל ושמאל הבר שליט"א, השלום
והברכה. עם שובי משהייה קצרה בחו"ל, מצאתי את תשובתכם על מכתבי, היא עוררה בי כמה
תהיות ותמיהות והנני לפורשן: א. מבין השיטין מתברר, כי הנכם מסכימים, שתגובתי כשל-
עצמה היתה נכונה- שהרי היה כאן, לפחות, 'קיסם' הטעון טיפול- אלא שלא אני הייתי האדם
המצאים לבטאה, היות ואני 'ידוע ברבים' כתומך ~~אצא~~ במהלך המעניק לגיטימציה לאיציאו-
לוגיה טרוריסטית.

ובכן נשאלת השאלה: למה החשיחם, אז? למה לא נשמעה מחאה מפי אנשי שלומנו הדוגלים
בתפיסותיהם המדיניות, על הכבוד שניתן בישיבת הסדר 'למנוח ברוך גולדשטיין הי"ד שנהרג
בלינץ ע"י הנכרים במערה, ויהודי שנהרג מפני שהוא יהודי, ודאי שקדוש ייאמר עליו,
כמו שאומרים על קדושי השואה, מבלי לבדוק כיצד נהגו בחייהם הקודמים' (מדברי הרב ליאור
בתשובתו אלי)? כלום היה זו שעה בה המשכילים, בעלי מצח נקי, ללא קיסם וללא ~~קצרה~~
ואולי אף עטורי טוטפות, יידומו?

אודה ולא אבוש: מבחינה עניינית וצבורית כאחת, היהעדיף לו תגובתי היתה נשמעת מפי ראש
ישיבות שאין בהם שמץ של הרכב הדבק בי בעיניכם, אך לצערי, הדבר לא קרה; ובכל ענין
מסופקני לו זה היה פוטר אותי מהחובה ומהרצון להביע עמדה בנידון.

ב. עד שאנו תוהים על השתיקה ביחס לכבוד שהחבטא בבכי ומספד, נשאל על הדממה בתוך מחנו
ישיבותינו, לגבי ההרג עצמו, אינני חושד את עמיתי, חס וחלילה, במתן גושפנקא לאירוע
ולו בדיעבד, אך הרתיעה מפני נקיטת עמדה ציבורית, כשלעצמה, אומרת דרשני: והיא היסב
נזק מוסרי וציבורי לקהלנו המצומצם והנרחב.

הרבנים הראשיים שליט"א אמרו את דברם, הגרמ"א שך והגר"ע יוסף שליט"א הביעו, ולו
חור מה, דברים נמרצים: ואילו בתוך המחנה הדתי-לאומי, כמה מזקני העדה-טהם, ברגיל
לנקוט עמדה ולהביע מחאה לרגל אירועים הרבה פחות משמעותיים- נאלמו דום.

הדבר עורר תהיות מגוונות, ורבים הסיקו את המסקנה העצובה 'מדשחקי, שמע מינה ניחא
להו רבנון' (מדשתקו משמע דניחא להם לרבנון). אני מקווה שהיא גם שגוייה; אך אשר לעומ

ג. זבולוני - חליפת מכתבים

ג. אשר לעצם 'הקורה' הפוסלת את מחאתי, אני פשוט נדהם. לא כאן המקום לדון בתהליך השלום כשלעצמו-אשר גם לי, משיקולים בטחוניים, יש לגביו מידה של היסוס ולבטים, ברם, ברור שכל בן תורה החומך בו- ומוכך בהקשרו, לבלוע צפרדע של מחן פרס למי ששפך דמם של יהודים-אינו פועל מחוץ הוקרה, ולו בדיעבד, שבדיעבד, לטרור, אלא כדי למנוע שפיכות דמים נוספת.

אומנם, לדעתכם הערכת-מצב זו שגוייה והמהלך כולו יוביל ל'נזק בל יתואר לעם ישראל' במקום לקדמו. אך כיצד להשוות תפיסה המושחתת, כפי ראוה עיניה, על השאיפה להציל אלפים ורבבות, עם הענקת כבוד, ולו כחסד של לרוצח המוני?

לו אתם הייתם משוכנעים שההליך השלום אומנם נחוץ מבחינת פיקוח נפש דרבים, ושהוא באמת יניב שלום של ממש לבית ישראל, האם הייתם נרתעים מלהירתם אליו, אך ורק בגלל נקיות הדעה? בברכה התורה והמצווה" על החתום אהרן ליכטנשטיין....